

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

2017/2118(INI)

21.3.2018

NUOMONĖ

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto

pateikta Žuvininkystės komitetui

Siekiant sukurti darnų ir konkurencingą Europos akvakultūros sektorių:
dabartinė būklė ir ateities uždaviniai
(2017/2118(INI))

Nuomonės referentas: Francesc Gambús

PA_NonLeg

TRUMPAS PAGRINDIMAS

2013 m. balandžio mėn. Komisija paskelbė Tvarios ES akvakultūros plėtros strategines gaires¹, į kurias įtrauktas daugiamečių nacionalinių planų metmenų projektas. 2016 m. gegužės mėn. Komisija paskelbė 27 daugiamečių nacionalinių akvakultūros planų santrauką, kurioje nagrinėjami pagrindiniai 27 valstybių narių planuose nustatyti tikslai ir uždaviniai atsižvelgiant į bendrą reformuotos bendros žuvininkystės politikos (BŽP) kontekstą.

ES tenka mažiau kaip 2 proc. pasaulyje ūkiuose auginamų žuvų kiekio, tačiau ji pirmauja kokybės ir darnumo srityse. Nuomonės referentas mano, kad ES gali ir turėtų ir toliau pirmauti šiose srityse, tačiau produkciją reikia didinti, kad būtų patenkinama daugiau žuvies paklausos ES. Šiuo metu žuvies paklausa ES tenkinama tik iš dalies ES akvakultūra (10 proc.), dalį tenkina ES žvejyba (30 proc.), o 60 proc. importuojama iš trečiųjų valstybių. Referentas mano, kad galima plėsti ES akvakultūrą nemažinant standartų ir išlaikant kokybę bei darnumą. Siekiant išnaudoti milžinišką akvakultūros sektoriaus potencialą, reikėtų mažinti administravimo, pvz., licencijų, leidimų ir aplinkos analizės (pvz., poveikio ar stebėjimo tyrimų), sudėtingumą ir tą sudėtingumą padaryti priklausomą nuo paraiškos, kad būtų užtikrintos investicijos į šį sektorių ir ES rinkai būtų suteikta galimybė būti konkurencingesnei. Investicijos, tiek į mokslinius tyrimus, darbo jėgą, naujus ūkius, tiek į kitas akvakultūros sektoriaus sritis, ES padėtų išlaikyti įtaką produkcijos standartams, užuot užleidus rinką trečiosioms valstybėms, kurios taiko žemesnius standartus. Be to, kadangi sektorių sudaro beveik vien labai mažos įmonės, tai apsaugotų, užtikrintų darbo vietas ir padidintų jų skaičių.

Todėl referentas mano, kad ES reikia dabar pasinaudoti proga plėtoti savo potencialą šioje srityje rodant pavyzdį ne tik kokybės ir darnumo, bet ir aplinkos ir maisto saugos srityje.

¹ COM(2013)0229.

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Žuvininkystės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. atkreipia dėmesį į ES teisinius įsipareigojimus užtikrinti gamtos apsaugą, be kita ko, įgyvendinant Paukščių direktyvą, Buveinių direktyvą ir Europos jūrų strategijos pagrindų direktyvą;
2. mano, kad ES reikėtų didinti ES akvakultūros sektoriaus produkciją, taip pat išsaugoti ir plėtoti esamas darbo vietas ir struktūras, sykiu atsižvelgiant į kokybę, darnumo, maisto saugos, gyvūnų ir žmonių sveikatos ir aplinkos aspektus ir į neigiamą poveikį natūraliems žvejybos plotams; be to, mano, kad ES pasaulyje turėtų būti pavyzdžiu šioje srityje; pažymi, kad Europoje akvakultūra (pelekinų žuvų, jūrinių bestuburių ir vandens augalų auginimas) apima beveik 20 proc. žuvų produktų ir šiame sektoriuje tiesiogiai dirba apie 85 000 žmonių;
3. mano, kad reikia griežtesnių priemonių siekiant akvakultūrą paversti veiksmingesniu, ekonomiškai perspektyvesniu, socialiai atsakingu ir aplinkai nekenkiančiu sektoriumi, tenkinančiu didelę žuvies paklausos dalį Europoje ir mažinančiu Europos priklausomybę nuo importuojamos produkcijos;
4. pabrėžia, kad plėtojant Europos akvakultūrą neturi būti sudaromos sąlygos dar didesniai peržvejojimui ir kad reikia nustatyti tinkamas apsaugos priemones siekiant užtikrinti, kad augimas akvakultūros sektoriuje nekeltų grėsmės bendros žuvininkystės politikos didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio tikslams;
5. pripažįsta socialinę ir ekonominę akvakultūros reikšmę pakrančių bendruomenėms ir saloms;
6. pažymi, kad per pastaruosius 20 metų žuvies suvartojimas visame pasaulyje padidėjo trečdaliu, o dėl gyventojų skaičiaus augimo vis labiau didėja spaudimas žuvų ištekliams;
7. pažymi, kad akvakultūros sektorius gali patenkinti padidėjusią žuvies paklausą, tik jei iš vandenynų nebus išgaunama daugiau žuvies nei jos prisiveisia;
8. ragina Komisiją imti taikyti apsaugos priemones siekiant užtikrinti, kad pašarai iš žuvies ir ne iš žuvies būtų išgaunami tvariai;
9. pabrėžia vietos pasirinkimo gairių svarbą renkantis naujas vietas akvakultūrai; pabrėžia jūrinių teritorijų planavimo svarbą, jį vykdant reikia atsižvelgti į poreikius, būdingus skirtingo pobūdžio naudojimui, kaip antai energetika, jūrų transportas, žuvininkystė ir akvakultūra, turizmas, naudojimas pramoginiams tikslais ir aplinkos ir gamtos išsaugojimas, apsauga bei gerinimas, ir reikia stengtis juos suderinti;
10. primena, kad išankstinė sąlyga akvakultūrai yra sumažinti išmetamų maistinių medžiagų kiekį; pabrėžia tyrėjų, akvakultūros pramonės, pašarų gamintojų, aplinkos valdytojų ir aplinkos apsaugos organizacijų bendradarbiavimo svarbą;

11. yra įsitikinęs, kad pasinaudojimas įvairia tarptautine pažangių ir į vietos ekonomiką integruotų akvakultūros ūkių patirtimi ir Europos geriausios aplinkosaugos praktikos, visų pirma darnaus atliekų tvarkymo, vietos biologinės įvairovės saugojimo ir kuo geresnio panaudojimo, taip pat tausių mitybos būdų pasirinkimo, skatinimas sustiprintų akvakultūrą ir padėtų visoms valstybėms narėms didinti darnios akvakultūros produkciją; atkreipia dėmesį į tai, kad geriausios praktikos pavyzdžiai kituose regionuose buvo sukurti kitokiomis politinėmis ir geografinėmis aplinkybėmis, kurios nebūtinai sulyginamos su įvairiomis aplinkybėmis valstybėse narėse;
12. pabrėžia, kad gėlųjų vandenių akvakultūra tebėra nepakankamai išnaudota maisto saugos didinimo ir kaimo vietovių vystymo galimybe;
13. pabrėžia, kad gėlųjų vandenių akvakultūrai tenka svarbus socialinis vaidmuo, nes ji užtikrina kaimo užimtumą skurdžiausiose teritorijose, taip pat jai tenka aplinkos apsaugos vaidmuo išsaugant vertingas šlapynes ir teikiant įvairiausias ekosistemų paslaugas, kurių vertė yra gerokai didesnė nei tik ekonominė;
14. mano, jog norint pasiekti, kad Europos akvakultūros sektorius būtų darnus ir konkurencingas, reikia atlikti nepriklausomą mokslinį vertinimą siekiant nustatyti aplinkos talpą, visų pirma kalbant apie ūkius jūroje, nes tai pagrindinė išankstinė sąlyga siekiant paskirstyti teritoriją ir išduoti licencijas ar leidimus ir užtikrinti derėjimą su aplinkos apsaugos teisės aktais;
15. teigiamai vertina gero bendradarbiavimo remiantis gamtosaugininkų ir sektoriaus sudarytais savanoriškais ir kitais susitarimais pavyzdžius; teigiamai vertina pavyzdžius, kaip akvakultūros sektorius prisideda siekiant išlaikyti gerą vandens kokybę ir vandens ekosistemos paslaugas, tačiau drauge pripažįsta, kad akvakultūra gali daryti neigiamą poveikį vietos aplinkai ir vandens kokybei, ir siekia jį sumažinti; todėl ragina toliau plėtoti inovacijas ir iniciatyvas siekiant ilgalaikio darnaus ir pelningo sektoriaus;
16. mano, kad reikia kovoti su laukinių rūšių ir ūkiuose auginamų žuvų užsikrėtimo reiškiniu, nes jis lemia pavojingą jūrų gyvūnų genetinio fondo nykimą ir kelia didelę grėsmę ekosistemai;
17. ragina valstybes nares, prieš nustatant akvakultūros rajonus, parengti ir akvakultūrai taikyti saugomų rūšių ir buveinių žemėlapius, kad planuojant teritorijas būtų taikomas ekosisteminis metodas;
18. ragina valstybes nares nustatyti standartizuotus duomenų apie išmatuojamą akvakultūros poveikį aplinkai, sanitarijos ir veterinarijos sąlygas ir maisto saugą rinkimo protokolus, siekiant užtikrinti, kad stebint ir valdant gamybos praktiką būtų naudojami patikimi ir nepriklausomi moksliniai įrodymai; ragina Komisiją nustatyti, kad ilgalaikis mokslinis stebėjimas būtų vykdomas ir pasibaigus konkrečioms projektams; pabrėžia, kad svarbu imtis su projektais ir tyrimais susijusių tolesnių veiksmų ir plėtoti glaudų mokslininkų bendradarbiavimą su akvakultūros sektoriumi, įskaitant žuvų tvenkiniuose augintojus;
19. mano, kad akvakultūroje netinkamai naudojant chemines medžiagas ir antibiotikus keliama grėsmė akvakultūros įrenginiams supančioms ekosistemoms ir žmonių sveikatai; atkreipia dėmesį į 2017 m. birželio 29 d. Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos

Parlamentui „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“¹;

20. pabrėžia, kad Bendros sveikatos koncepcija grindžiamame Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų plane konstatuojama, kad imunizacija skiepais yra ekonomiškai efektyvi visuomenės sveikatos priežiūros srities intervencinė priemonė kovojant su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms², o tai taikoma ir akvakultūrai;
21. pažymi, kad, palyginti su plačiai vartojamų antibiotikų sąnaudomis, diagnostikos, antimikrobinėms medžiagų pakaitalų ir vakcinacijos sąnaudos yra didesnės ir tai, deja, tampa kliūtimi siekiant didinti vakcinacijos mastą ir lygį, kaip numatyta Veiksmų plane³; teigiamai vertina tai, kad Komisija Veiksmų plane numato iniciatyvas, kuriomis siekiama didinti diagnostikos vykdymo ir antimikrobinėms medžiagų pakaitalų bei vakcinų naudojimo mastą⁴;
22. pabrėžia, kad, siekiant apsaugoti akvakultūros sektorių ir vietines rūšis bei ekosistemas, svarbu įgyvendinti Reglamentą (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo;
23. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, pradėti ES masto vartotojams ir įmonėms skirtą informavimo kampaniją apie akvakultūrą apskritai ir, konkrečiai, apie skirtumus tarp aukštų ir visapusiškų Europos rinkos standartų ir importuojamoms prekėms taikomų standartų trečiosiose valstybėse, ypač daug dėmesio skiriant problemoms, kurių kyla maisto saugos ir visuomenės sveikatos srityse dėl į Sąjungą patenkančių ypač atsparių mikroorganizmų ir atsparumo antimikrobinėms medžiagoms (AAM);
24. primygtinai ragina Komisiją, kad ji, vertindama naujus upių baseinų valdymo planus, atsižvelgtų į specifinius su vandens srautais ir maistinėms medžiagomis susijusius prie upių esančių akvakultūros įrenginių ir ypač – dėl jų pažeidžiamumo – prie tarpinių vandenų esančių akvakultūros įrenginių poreikius;
25. pabrėžia iš Europos žuvininkystės fondo skiriamos paramos, kuria siekiama užtikrinti tausų žuvininkystės išteklių naudojimą, skatinti aplinkos apsaugą ir vandens išteklių išsaugojimą, svarbą;
26. mano, kad reikalingos investicijos siekiant išnaudoti akvakultūros sektoriaus potencialą ir užtikrinti jo tvarumą, aplinkos apsaugą ir viešųjų gėrybių teikimą, todėl ragina didinti mokslinių tyrimų, inovacijų ir į kokybę orientuotų darnios produkcijos projektų finansavimą; ragina Komisiją ir valstybes nares dar labiau supaprastinti ir sumažinti akvakultūros sektoriui, įskaitant žuvų tvenkiniuose augintojus, tenkančią biurokratinę naštą;

¹ Europos Komisija, „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“, 2017 m. birželio 29 d., COM(2017)0339.

² Ten pat, p. 10.

³ Ten pat, p. 15.

⁴ Ten pat, p. 12.

27. mano, kad Komisija ir valstybės narės turėtų parengti praktines iniciatyvas ir priemones, be kita ko, užtikrinti geresnę Direktyvos 2006/88/EB įgyvendinimą arba, prireikus, iš dalies ją pakeisti, siekiant didinti vakcinų naudojimą akvakultūros srityje ir taip užkirsti kelią, kontroliuoti ir naikinti vandens gyvūnų ligas bei atsparumą antibiotikams ekonomiškai efektyviu būdu ir kuo labiau padidinti vandens gyvūnų išgyvenimo, augimo ir auginimo veiksmingumo galimybes;
28. ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į mokslinius tyrimus, studijas ir bandomuosius projektus, skirtus novatoriškiems, perspektyviems, aplinkos atžvilgiu atsakingiems akvakultūros būdams, įskaitant integruotas multitrofines akvakultūros sistemas, akvaponiką ir recirkuliacines žuvų auginimo sistemas, kurios mažina akvakultūros ūkių poveikį buveinėms, laukinių gyvūnų populiacijoms ir vandens kokybei ir tokiu būdu prisideda prie ekosisteminio metodo;
29. ragina Komisiją vykdant konkursus dėl dotacijų ir projektų atskirti pramoninę akvakultūrą nuo nedidelio masto šeimų įmonių, atsižvelgiant į tai, kad jų startinės pozicijos, plėtros galimybės ir tikslai yra nevienodi;
30. apgailestauja dėl to, kad pusė visų ES suvartojamų akvakultūros produktų yra importuojama; pripažįsta galimą teigiamą akvakultūros poveikį vietos ekonomikai ES, nes ją vykdant labiau remiama vietinio maisto gamyba ir vartojimas;
31. teigiamai vertina naujas iniciatyvas, susijusias su sausumoje plėtojama akvakultūra, ypač ES teritorijose, turinčiose uždarus vandens telkinius;
32. pripažįsta, kad akvakultūros įrenginiai gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį buveinėms, įskaitant jūrų paukščių buveines; ragina užtikrinti, kad privalomai būtų sudaromi jautrių teritorijų žemėlapiai ir atliekamas visų regioninių ir nacionalinių akvakultūros planų strateginis poveikio aplinkai vertinimas siekiant nustatyti potencialius akvakultūros rajonus, kurie neprieštarautų ES aplinkos teisės aktams;
33. pripažįsta akvakultūros galimybes miestų teritorijose, ypač akvaponikos srityje;
34. pažymi, kad, Duomenų rinkimo reglamentą išdėsčius nauja redakcija, visi jūrų žuvų ūkiai yra įpareigoti rinkti duomenis, o gėlujų vandenų ūkiai tai gali daryti savanoriškai; ragina šiuo klausimu standartizuoti protokolus.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	20.3.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 61 -: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Ivo Belet, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäätteenmäki, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Jo Leinen, Peter Liese, Lukas Mandl, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Christofer Fjellner, Elena Gentile, Merja Kyllönen, Norbert Lins, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Mihai Ţurcanu
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Fernando Ruas, Ruža Tomašić

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

61	+
ALDE	Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Frédérique Ries
ECR	Mark Demesmaeker, Arne Gericke, Urszula Krupa, Bolesław G. Piecha, Ruža Tomašić, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Piernicola Pedicini
ENF	Sylvie Goddyn
GUE/NGL	Stefan Eck, Kateřina Konečná, Merja Kyllönen
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Christofer Fjellner, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Lukas Mandl, Fernando Ruas, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Mihai Țurcanu, Adina-Ioana Vălean
S&D	Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Elena Gentile, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Michèle Rivasi, Davor Škrlec

1	-
EFDD	Julia Reid

0	0

Naudojami sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė